

Pere Espinal - Cent anys d'història de la barberia Teixidor, Mas i Riu

Arxiu **Montserrat Riu Mas**

Publicat al **Celso** #28 (24-10-97 30-10-97), #29 (31-10-97 6-11-97) i #30 (7-11-97 13-11-97)

RECORDS

Pere Espinal

Col.laboració: Montserrat

Riu Mas

PRIMERA PART

100 ANYS D'HISTÒRIA DE LA BARBERIA QUE, AMB EL NOM DE BARBERIA TEIXIDOR, AL SEGLE PASSAT S'OBRI AL PÚBLIC A LA, LLAVORS DITA, CASA DE CAL PAU TINONS DE LA PLAÇA MAJOR DE SOLSONA.

Fa pena recordar el que va passar al segle passat.

La guerra dels francesos el 1810, una altra guerra el 35, la pesta del còlera el 54, les sequeres i les guerres dels carlins.

Solsona va quedar feta una calamitat

Gràcies a la devoció a la Mare de Déu del Claustre, els solsonins s'esforçaren a treballar per al bé de la Ciutat.

En arribar cap a la tercera part del segle uns quants nois anaren a estudiar i a aprendre diferents oficis a Barcelona. Un d'ells era el noi de la Cabana del Teixidor de la Partida de Sant Bartomeu, que volia ser barber.

Oficialment aquesta partida té aquest nom perquè la seva església era a la Muntanya de Sant Bartomeu, església que va se ensorrada durant les guerres.

Llavors el senyor Moles va donar la Capella de la Cabana del Vilàs, que era de la seva propietat, per tal que fos la Capella d'aquesta Partida, Capella que religiosament té el nom de Sant Honorat perquè n'era el seu Patró.

La Fira de Sant Bartomeu, que es feia el dia 24 d'agost, era en record de la bonica festa que es feia a la Capella de St. Bartomeu abans que fos ensorrada.

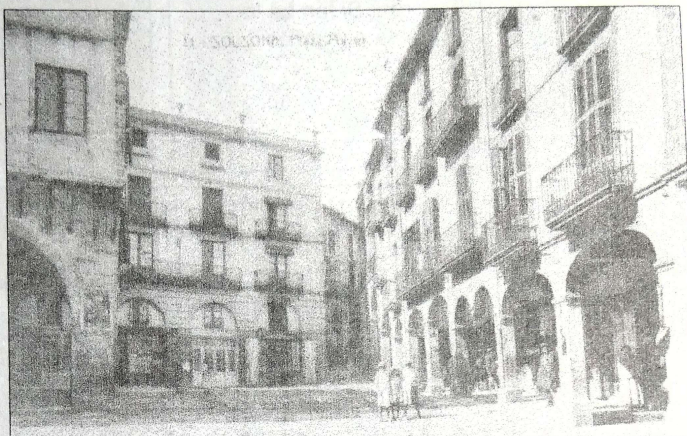
El nom de la Cabana del Teixidor, ve perquè les persones que hi vivien tenien un teler amb el qual teixien llençols de cànem.

El noi d'aquesta cabana, doncs, en tornar de Barcelona s'establí com a barber a la, llavors dita, casa de cal Pau Tinons de la plaça Major de Solsona, per allà l'any 1885, i el barber Joan Riu Baraldés va tancar aquest establiment (amb el nom de Barberia Riu) en jubilar-se l'any 1985.

Antany, a les persones que tallaven cabells els deien xolladors, però, en establir-se, el noi de la Cabana del Teixidor, que tenia una gran especialitat per arreglar les barbes que en aquell temps molta gent portava, ja va posar al cartell del seu establiment: BARBERIA TEIXIDOR.

Mireu quins eren els preus que llavors cobraven els barbers: afaitar 10 cèntims, tallar cabells 25 i les dues coses juntes 35. Com ha canviat tot!

El barber Teixidor va tenir molts aprenents, alguns

Vista de la plaça Major de Solsona d'una tarjeta postal antiga

d'ells es van plantar pel seu compte en altres indrets de la Ciutat.

Entre setmana, a la barberia hi anaven els senyors i els capellans, els dies de mercat els pagesos, i els dissabtes i els diumenges els treballadors del bosc.

Des del barber Teixidor fins al barber Joan Riu, els barbers d'aquesta barberia van anar al Palau Episcopal a tallar els cabells al senyor Bisbe.

El barber Teixidor va portar el teler que tenia a casa seva a la barberia, i quan no tenia feina de barber ho aprofitava per treballar-hi teixint llençols.

I aquí s'acaba el primer de tres escrits sobre 100 anys d'història d'una barberia solsonina. La setmana vinent, si Déu vol, podreu llegir el segon.

Tatiana

Botiga per a nadons - Puericultura

Vosaltres poseu-hi el nen,
Tatiana hi posarà la resta.

**Passeu a veure
les novetats de
TARDOR-HIVERN**

- Llistes de Naixença
- Puericultura gran
- Roba de nadó
- Puericultura petita
- Mobiliari i decoració
- Complementos de Canastilla

C. Bisbe Vidal i Barraquer, 5 - Tel. 48 13 26 - SOLSONA

RECORDS

Pere Espinal
Col.laboració: Montserrat

SEGONA PART DELS 100 ANYS D'HISTÒRIA DE LA BARBERIA QUE, ALS SEUS ORÍGENS, S'ANOMENÀ BARBERIA TEIXIDOR

- JOAN MAS PARCERISA -

Avui explicarem el perquè, el quan, i el com, aquesta barberia passà a mans de JOAN MAS PARCERISA, que la mantingué oberta durant anys amb el nom de BARBERIA MAS.

La família del Joan Mas Parcerisa era brindada de la casa Mas de St. Pere de l'encisador llogaret de Lloberola (Biosca).

Al costat d'aquest mas encara avui es pot contemplar la bonica Capella de St. Pere de Sa Serra i el cementiri on, entre altres persones, reposen avantpassats d'aquesta família.

Per aquest mas, també hi passava el camí ral que anava de terres baixes a la muntanya.

La família Mas es traslladà a viure a Solsona i hi va posar una carnisseria (podria molt ben ser que fos la primera carnisseria solsonina) al carrer castell, concretament a la casa on actualment hi ha la carnisseria de cal Molins.

A partir de llavors, pel fet que comerciaven amb carn, els membres d'aquesta família eren coneguts popularment amb el sobrenom de «carneru».

Va ser en aquesta casa del carrer Castell on nasqué el Joan Mas Parcerisa el dia 27 de setembre de 1889, fill de Pere Mas i de Filomena Parcerisa que, a més del Joan, tingueren els fills: Ton, Maria (que morí de petita), Josep

Vista de la plaça Major de Solsona, l'any 1920.

i Ramon.

Uns quants anys més tard, van comprar una casa al carrer de Sant Cristòfol i hi van construir una carnisseria. A partir de llavors, pel fet de tenir una carnisseria nova, el seu sobrenom canvià pel de «Carnisser Nou».

Al Joan li agradaven molt les tradicions, de petit va formar part del Ball de bastons, i de l'Escolania del Claustre. De gran portà la Mulassa i la Geganta Jove.

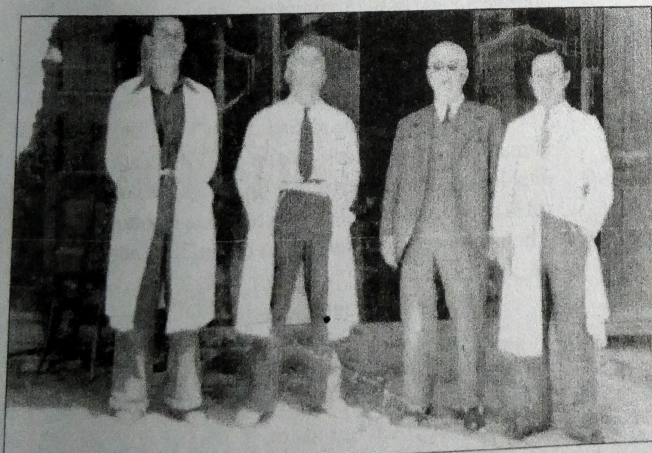
Als 13 anys, en manifestar al seu pare que volia fer de pagès, aquest arrendà algunes vinyes dels voltants de Solsona i li va comprar una euga tan bonica, que era la miroia dels solsonins.

Un dia mentre llaurava, content perquè li deien que ho feia molt bé, la vinya de la Cabalera de la Canal, en fer el darrer solc es va esllavissar el marge, l'euga va caure i a conseqüència d'aquest accident morí. El disgust del Joan fou enorme.

El seu pare contà el fet a la barberia del Teixidor i el Teixidor, per tal que el noi es distraigués, el convidà a feinejar a la barberia.

El Joan remullava la cara dels clients per tal que els barbers els poguessin afaitar tot seguit, mentre ho feia es distreia de la seva afició escoltant amenes converses, i, poc a poc, agafà afició a l'ofici.

Quan el barber Teixidor ho contà al pare

El barber Joan Mas (centre), dos dependents i un amic i client davant de la barberia l'any 1942.

Pere Espinal - Cent anys d'història de la barberia Teixidor, Mas i Riu

Arxiu Montserrat Riu Mas

Publicat al **Celso** #28 (24-10-97 30-10-97), #29 (31-10-97 6-11-97) i #30 (7-11-97 13-11-97)

del Joan, aquest respectà la, aleshores, ja ferma inclinació del seu fill per l'ofici de barber i així fou com passà a ser un dependent de la barberia.

Al cap d'uns anys, aconsellat pel seu amo, es traslladà a Manresa per tal de perfeccionar el seu aprenentatge i esdevenir un bon professional.

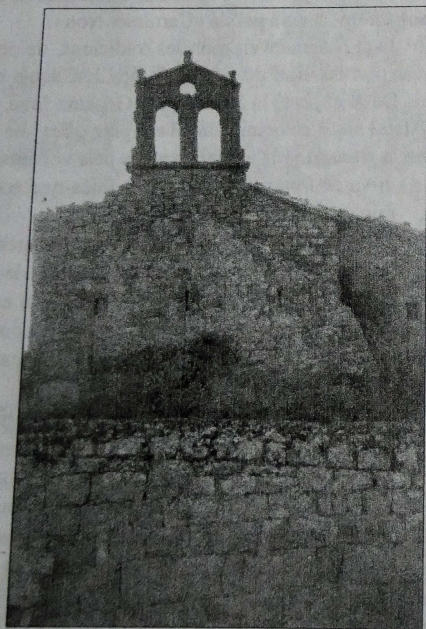
En tornar a Solsona, de nou s'incorporà a la barberia, i, al cap de poc temps, es posà a festejar amb la Ramona Ramonet de cal Ton Jaio amb la qual es casà el dia 5 de juny de 1915, a l'edat de 26 anys. (La primigènia casa Ton Jaio, de la qual era també descendent el Pare Claretà Rossend Ramonet, confessor de la Reina Victòria Eugènia, era al carrer Sant Roc (més tard aquesta casa passà a ser durant molts anys el Quarter de la Guàrdia Civil de Solsona); el patró de la casa i família era St. Domènec.

El pare de la Ramona, però, en ser-ne fadri, sen n'anà a viure a la casa Meliton del Portal del Pont i hi posà una taverna, més endavant, comprà una casa al Carrer de St. Llorenç que des d'aleshores se'n digué, també, cal Ton Jaio).

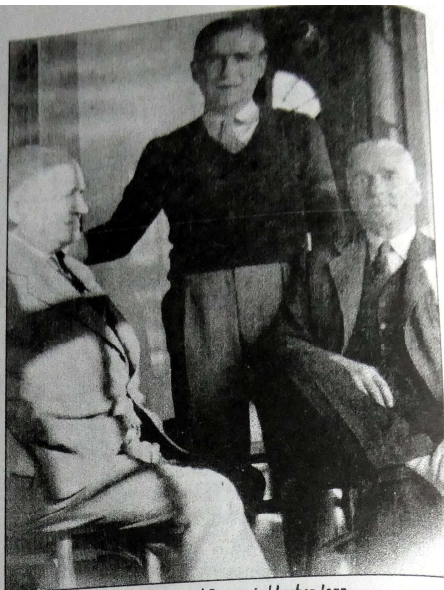
Uns anys més tard, en jubilar-se el barber Teixidor, el Joan Mas li comprà la barberia que passà a dir-se: BARBERIA MAS.

A la barberia, el Joan, guardava sangoneres (cucques que s'adhereixen a altres animals i els xuclen la sang) cobertes d'oli dins un pot de vidre i, assessorat pel metge Rovira, practicava sagnies (operació de treure sang d'algu, en aquest cas, posant sangoneres damunt les venes de les persones) als malalts hipertensos.

A la llarga deixà aquesta activitat complementària per la d'agent d'assegurances de la companyia «L'Abeille».

Capella de St. Pere de Sa Serra i cementiri adjunt.

Tres dels germans Mas, el Josep, el Ramon i el barber Joan.

El Joan i la Ramona tingueren dos fills: la Maria i el Minguet, el qual, anys més tard, succeí el seu pare en el treball d'agent d'assegurances.

A la barberia, durant el període en què el Joan Mas la portà, també hi treballaren temporades més o menys llargues bastants aprenents i dependents, alguns dels quals després s'establiren a Solsona. Un d'ells, però, el JAUME CASAFONT, hi treballà com a dependent tota la seva vida professional, que acabà quan ja era propietari de la barberia el successor del barber Mas, el barber Joan Riu, per la qual cosa el Jaume fou molt apreciat per aquests dos barbers i els seus familiars més propers.

El barber Mas era molt previsor, no es descuidava mai de fer portar, abans de la Festa Major de Solsona, les serradures per escalfar la barberia durant l'hivern; també conreava hortalisses i criava aviram per al consum de la família, a l'hort que aquesta tenia al Camp del Moli.

I amb aquestes boniques activitats passà la vida en companyia dels seus familiars i moltes amistats.

El Joan morí a Solsona el dia 4-XI-1979, al pis de la mateixa casa (llavors, ja dita cal Vilà) als baixos de la qual hi havia la barberia. Pis, on, temps ha, havia començat la seva vida marital amb la Ramona Ramonet que morí a la mateixa llar del seu espòs el dia 30 d'abril del, també, any 1979.

Al cel els puguem veure!

I aquí s'acaba el relat de la 2a. part de la història d'aquesta centenària barberia solsonina, i de la dels barbers que li donaren vida. La setmana vinent, si ho voleu, podreu llegir el tercer i últim.

Adéu-siau!

RECORDS

Pere Espinal

Col.laboració: Montserrat

TERCERA I ÚLTIMA PART DELS 100 ANYS D'HISTÒRIA DE LA BARBERIA SOLSONINA QUE, PELS VOLTANTS DE L'ANY 1885, S'OBRÍ AL PÚBLIC AMB EL NOM DE TEIXIDOR, MÉS TARD CANVIÀ PEL DE MAS, I FOU TANCADA L'ANY 1985 AMB EL DE RIU.

- JOAN RIU BARALDÉS -

El Joan Riu Baraldés fou el darrer dels tres barbers que, en diferents èpoques, mantingueren oberta aquesta centenària barberia solsonina.

El Joan, solsoní de soca-rel, nasqué a Solsona a la casa Selva de la placeta de Sant Isidre el dia 16-8-1919, fill de Plàcid Riu de la casa Solanet de la Partida de St. Bernat, i de Maria Baraldés nascuda a la casa ca la Pastora del carrer de la Regata de Solsona.

De menut era un bon xic entremeliat i li agradava molt jugar amb companys pels carrers, places i voltants de la ciutat.

Fins als 14 anys anà a estudi a les Escoles Nacionals, i, a partir d'aleshores, entrà a treballar a la barberia que el seu oncle Marcel li Baraldés tenia als baixos de la casa de ca la Coloma de la plaça Major.

En aquella època, i fins molts anys més tard, els pares del Joan tenien oberta una taberna a la plaça de St. Joan -cal «Plàcidu»-, que, amb molt d'encert portava la seva mare Maria -la «Plàcida» - sovint ajudada per les seves filles: Filo, Lola, Teresina i Carme.

Durant la seva època d'aprenentatge a la barberia del seu oncle fou quan el Joan es posà a festejar amb la Maria Mas, filla del barber de l'altre costat de la plaça - Joan Mas Parcerisa -.

En començar la guerra civil, però, essent de la lleva del 40, se'n anà al Front de l'Ebre on fou ferit 3 vegades.

Després dels 3 anys de guerra hagué de complir 4 anys de servei militar, i, en acabar-los, de nou s'incorporà a la barberia del seu oncle Marcel li.

Passat un temps, es prometeren formalment amb la seva xicota Maria, i

El barber Joan Riu, dos dependents i tres clients de la barberia.

fou llavors quan començà a treballar a la barberia del seu futur sogre: la barberia MAS.

Amb la Maria es casaren el 23-4-1946, i, al cap de dos anys, el seu sogre li cedi les regnes de la barberia, aquest fou el motiu pel qual, més tard, la barberia passà a dir-se: BARBERIA RIU.

El Joan i la Maria s'esforçaren molt per tal que el fruit de la seva unió, les seves dues filles, la M. Claustre i la Montserrat, tinguessin una bona creixença, la qual cosa sens dubte afavorí que la família augmentés amb els gendres Joan i Josep, i els néts Jordi i Xavier.

Seguint l'antiga tradició de la barberia, el Joan Riu fou el barber dels Bisbes, concretament ho fou dels Bisbes Vicente Enrique Tarancón, Josep Bascoñana i Miquel Moncada, i la barberia comptà, també, amb una nombrosa clientela eclesiàstica.

Els clients de la barberia estimaven el Joan, molts, a més de clients, eren bons amics, amics que hi passaven llar-

gues estones aplegats en amenes tertúlies, la més habitual i nombrosa de les quals era la que se celebrava el matí dels diumenges.

Alguns d'aquests amics aconsellaren el Joan que assistís a un curs de Cristianitat, el Joan féu cas d'aquest consell i l'any 1954 assistí a un que se celebrà a Palma de Mallorca. Curs que canvià el rumb de la seva vida espiritual i personal. Amb les següents paraules ho manifestava ell, essent ja militant cursillista, als que escoltaven la seva prèdica als Cursos que se celebraven als Santuaris de Sant Ramon i del Miracle: « Per la vegada en molts anys em vaig sentir feliç, alegre, optimista i recordo que, aquella nit, no podia dormir i tan sols sabia dir: GRÀCIES SENYOR! »

Durant uns quants anys fou President de Càritas Arxiprestal de Solsona, en una de les assemblees que presidí digué als assistents: « El verdader amor és donar-se als altres, és estimar a les verdes i a les madures, és alleugerir les pe-

Pere Espinal - Cent anys d'història de la barberia Teixidor, Mas i Riu

Arxiu Montserrat Riu Mas

Publicat al **Celsona** #28 (24-10-97 30-10-97), #29 (31-10-97 6-11-97) i #30 (7-11-97 13-11-97)

El Joan Riu, juntament amb altres companys, repartint per Càritas aliments de l'ajuda americana

nes i les misèries del pròxim i, el pròxim, per a un CRISTIÀ és TOTHOM «.

L'any 1964, essent Bisbe de Solsona Josep Bascoñana, amb la seva esposa Maria foren padrins de tots els nens i nenes als quals el Sr. Bisbe administrà el Sacrament de la Confirmació.

Fent l'ofici de barber i activitats altruistes, doncs, el Joan Riu caminà vers la seva jubilació com a barber. Les circumstàncies de la vida feren, però, que en tancar la barberia pel motiu esmentat, tanqués, també, 100 anys d'un boci d'història solsonina.

Així ho poetitzà el seu bon amic, antic dependent de la barberia, i client de tota la vida, el solsoní Lluís Jané:

REQUIEM BARBERIA

Avui, Joan, quan diguis prou, Ave Maria!
Entre miralls i tisores, la llunyania..., el record.
Temps del «Floid» friccions amb quina,
i el perfum embafador del «Rêve d'Or»,
encensant la inefable barberia,
un segle d'història solsonina
i quaranta anys del teu destí i la teva sort,
Que feixuc, avui, el comiat!
Avui, fins i tot el silenci,
haurà un regust febrós de barberia
amb una angoixa al pit de contracor.
Demà, tal vegada, el cor vessi melangia
i demà passat, el temps, encetarà el record...
I, Requiest cat in pace, barberia!
Que has intestat, en fer el traspàs a l'altra riba
un munt de remembrances, herència d'un temps mort.

Has depassat cent anys, ja és tenir sort!
la que ha mancat a tants de la tertúlia amiga
que amb enyor de xiprer varen fer via...
deixant vacant la cadira i orants els amis de-vots.

Avui, Joan, quan diguis prou, AVE MARIA!
Al darrer vol de clau, cloent la barberia,

fes-li un zenit ben ample, des de l'esperit al cor,
i deixa mig oberta la porta del record
que perfumi cent anys de llunyania...,
amb aromes de «Floid» i de «Rhum Quina»,
al flaïre embafador del «Rêve D'Or».

El Joan procurà sempre afrontar amb serenor els contratemps de la vida. La malaltia crònica que patí els darrers anys, però, l'enfonsà anímicament i físicament fins a portar-lo a la mort, a l'edat de 77 anys, el dia 11 de juny de 1997.

El seu arrelat esperit professional, però, no l'abandonà mai, la major part de les al·lucinacions que patí els darrers mesos de la vida, a causa de la degeneració física i mental que li produïa la malaltia, eren de la seva activitat professional, una vegada i altra s'esforçava, fins a quedar rendit, a afaitar i tallar els cabells dels amics i clients que la seva ment imaginava a la cambra de l'Hospital.

Molt estimat Joan
recordo quan jo venia
i m'anaves arraclant
a la teva barberia.

Amb familiars i amics
hi passavem moltes estonetes
reunits tots plegats
fent les nostres xerradetes.

Els anys han passat
quantes coses vam viure
Tu, Joan, m'has anat al davant
ja has marxat cap a l'Eternitat.

Els que encara som aquí
per manifestar-te el nostre amor
ara et volem oferir
aquest petit record.

Nosaltres volem demanar
als qui sou amb la Patrona
que pregueu pel benestar
de la Ciutat de Solsona.

Quan a nosaltres arribi el dia
que a la mort siguem cridats,
amb la vostra companyia
ens retrobarem tots plegats.

Pere Espinal

I aquí s'acaba el relat de cent anys d'història d'aquesta centenària barberia de la ciutat de Solsona, i de la dels barbers que li donaren vida.

L'establiment, amb les portes tancades, encara és present a la plaça Major.

Les persones, moltes d'elles ja absents, que hi treballaren o que el freqüentaren, són presents a la memòria de molts solsonins i al cor d'alguns altres.

El carnet d'artesa, del gremi de perruqueria expedit el 14 de gener de 1960

TARJETA DE ARTESANO	
Gremi de Perruqueria	
Nombre	Juan
Apellidos	Riu Parulgee
Localidad	Solsona
Domicilio	Plaza Mayor 12
Provincia	Lérida
Número Nacional	49658
Número Provincial	496